

VIJESTI

700. OBLJETNICA VINODOLSKOG ZAKONA
I 600. OBLJETNICA KRČKOGA I SENJSKOGA STATUTA.
Zagreb-Senj-Novi Vinodolski-Vrbnik, 19-22. IX. 1988.

U povodu navedenih obljetnica organizirala je Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti u suradnji s Pravnim fakultetima u Zagrebu i Rijeci, Filozofskim fakultetom u Zagrebu, Mjesnim odborom za proslavu u Novom Vinodolskom i Općinskim odborom za proslavu u Crikvenici, a pod pokroviteljstvom Sabora SR Hrvatske međunarodni znanstveni skup, koji je održan u Zagrebu i u mjestima uz koja su vezani spomenuti pisani spomenici.

Vinodolski zakon, koji su 6. siječnja 1288. u starom novljanskom gradu sastavili predstavnici devet vinodolskih gradića, sačuvan je u glagoljskom prijepisu iz druge pol. 16. st. i do danas objavljen u zemlji i inozemstvu nekoliko puta s komentarima teksta i sadržaja. Sto godina kasnije (1388) nastali su *Krčki (Vrbanski)* i *Senjski statut*. *Krčki statut* sačuvan je u glagoljskom prijepisu iz 1526. godine, kad su u nj prepisane statutarne odredbe iz starijeg rukopisa (potom su unošene sve do 1599). U nj je prepisan tekst statuta kneza Štefana i kneza Anža iz 1388. godine. Original *Senjskog statuta* nestao je u II. svjetskom ratu. Srećom pa postoji pouzdano pripremljeno izdanje Ivana Mažuranića. Za razliku od *Vino-*

dolskog zakona Krčki i *Senjski* nisu toliko proučavani, iako oni nude »odgovore na mnoge pravne probleme o kojima Vinodolski zakon štiti«.

Skup je započeo (19. rujna) u Zagrebu u palači Jugoslavenske akademije pozdravnim riječima predsjednika JAZU J. Sirotkovića, predsjednika Sabora SR Hrvatske A. Runjića, uvodnom riječju akad. A. Mohorovičića i završio s referatom (unaprijed odštampanim) L. Margetića o znanstvenom i kulturološkom značenju spomenutih obljetnica. Isti je dan navečer nastavljen rad u Senju, gdje je u Domu kulture akad. M. Moguš govorio o *Senjskom statutu* kao ogledalu srednjovjekovnog Senja. Idući dan (20. rujna) rad znanstvenog skupa nastavljen je u Novom Vinodolskom referatima: *Vinodolski zakon i hrvatsko srednjovjekovno društvo* (T. Raukar), *Položaj Vinodola u hrvatskoj feudalnoj državi* (V. Koščak), *Vinodolska crkva krajem 13. st.* (M. Bogović), *Praslavenske pravne formule u Vinodolskom zakonu* (R. Katičić), *Vinodolski zakon i Krčki statut u kontekstu hrvatskih pravnih spomenika* (E. Hercigonja), *Вопросы изучения языка Винодольского закона* (Б. И. Скупский),

Dimenzije medievalne stvarnosti – pravni dokumenti i nova historija – s posebnim osvrtom na Vinodolski zakon, Senjski i Krčki statut (M. Bertosa), *Krivični proces i krivično pravo u Vinodolskom zakonu* (V. Bayer), *Krivično materijalno pravo Vinodolskog zakona* (Đ. Milović), *Usporedba Vinodolskog zakona i dalmatinskih statuta* (A. Cvitanović), *Das Gesetz von Vinodol 1288 und die Statuten des Friuli* (G. Rösch), *Glagoljaško pjevanje u vinodolskom i krčkom kraju* (J. Bezić).

Drugi dan u Novom Vinodolskom nastavljeno je rad u dvije sekcije: 1. pravo i povijest i 2. ekonomija i kultura. U sekciji o pravu i povijesti održani su ovi referati: *Vinodolski zakon i Codex Justinianus o agrarnim odnosima* (A. Romac), *O značenju izraza »zakon« u srednjovjekovnim hrvatskim i srpskim spomenicima* (S. Šarkić), *Ustavni elementi u Vinodolskom zakonu* (N. Filipović), *Položaj žrtve u Vinodolskom zakonu* (Z. Šeparović), *Organizacija saveza seljačkih općina* (A. Milušić), *Vinodolski zakon i furlanske seoske općine* (D. Torbianelli), *Vinodolski zakon i statuti srednjovjekovnih kvarnerskih općina* (D. Munić), *Javna vjera – fides publica pristava u Vinodolskom zakonu* (A. Gulin), *Vinodolski zakon i Budvanski statut* (Ž. Bujuklić), *Porezni sistem u srednjem vijeku* (I. Kampuš), *Oko nasljednog prava Vinodolskog zakona* (M. Apostolova Maršalevski), *Neke odredbe Vinodolskog zakona u objavljenjima diplomatske građi Vinodola i njegova kraja* (J. Barbarić), *»Consuetudines« isprava XIV. i XV. stoljeća* (Kolanović), *Uloga vinodolske obitelji Mažuranić u hrvatskoj pravnoj povijesti* (H. Sirotković), *Spomenici običajnog prava u djelima*

hrvatske historiografije XVII. stoljeća (M. Kurelac), *Stvarna prava u Vinodolskom zakonu, Senjskom i Krčkom statutu* (Ž. Bartulović), *Senjski statut 1388.* (L. Margetić).

U sekciji o ekonomiji i kulturi održani su referati: *Povijesno–geografski prikaz Kvarnerskog primorja* (M. Marković), *Poljoprivredno čitanje Vinodolskog zakona* (V. Tadejević), *Pomorsko–trgovačke veze Dubrovnika sa Senjom, Krkom i Kvarnerom u doba izdavanja Vinodolskog zakona* (J. Lučić), *Pomorstvo i ribarstvo u Vinodolu, Senju i na Krku od 13. do 18. stoljeća* (L. Kos), *Modruški urbar u ekonomskom i društvenom životu podložnog stanovništva 1486. g.* (I. Erceg), *Crkva i svećenstvo u Vinodolskom zakonu* (T. Bondulić), *Pučki izraz u srednjovjekovnim hrvatskim primorskim spomenicima* (J. Kekez), *Vinodolski zakon i književni identitet Vinodola, s osvrtom na Novi Vinodolski* (D. Babić), *Mažuranićev osvrt na Zakon Vinodolski* (M. Moguš), *Glagoljski rukopisi s vinodolskog područja* (A. Nazor), *Hrvatska pravna terminologija u Vinodolskom zakonu* (J. Bratulić), *Tekstološki pristupi Vinodolskom zakonu* (J. Vončina), *Bibliografija Vinodola i Vinodolskog zakona* (T. Blažeković), *Iz vinodolske prošlosti 12–13. st.* (J. Kraljić).

Skup je završio u Vrbniku na o. Krku u (glagoljaškoj) župnoj crkvi sv. Marije s referatima: *Otok Krk u doba Krčkog (Vrbanskog) statuta* (P. Strčić), *Krčki (Vrbanski) statut 1388.* (L. Margetić), *Kazneni postupak Krčkog statuta* (N. Lonza).

Uz 700. obljetnicu Vinodolskog zakona u Novom Vinodolskom održano je više popratnih manifestacija, od kojih navodimo izložbe: *Vinodolski gradovi 13. stoljeća* E. Hreljanovića i

Stara župa Vinodolska u postavi Povijesnog muzeja Hrvatske. Organizirano je razgledanje vinodolskih gradova Bribira i Ledenica. Objavljena su čak dva izdanja *Vinodolskog zakona*. Jedno je izašlo uoči 700. obljetnice (1987) i priredio ga je L. Margetić. To izdanje sadrži: faksimil, »prijevod« na suvremeni hrvatski jezik, prijevode na engleski, njemački i talijanski. Drugo izdanje (1988) sadrži: faksimil, diplomatski priređen tekst u latiničkoj

transliteraciji, kritički priređen tekst/tumačenje i rječnik. Priredio ga je Josip Bratulić (v. recenziju ovdje). Objavljeno je izdanje *Krčkog statuta* (*Krčki zbornik*, sv. 10), koje sadrži latinički prijepis, tekst u suvremenom hrvatskom jeziku i faksimil (priredili L. Margetić i P. Strčić). Objavljen je *Senjski statut* (*Senjski zbornik* 12-14), koji su priredili L. Margetić i P. Strčić. Jugoslavenska akademija objavit će referate u posebnoj zborniku.

A. N.